

Skapar förtroende

Sidan 5

Sjukhusprästen vårdar själen

Sidan 2

Fira helg med de osynliga barnen

Sidan 9

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL ESBO SVENSKA FÖRSAMLING

Nu börjar nedmonteringen av biståndet

Upp till 25 årsverken ryker när Finska Missionssällskapet anpassar sig till regeringens nedskärningar.

Hur ska utvecklingsmålen nås? är frågan som flera biståndsaktörer nu ställer. **SIDAN 4**

Festen dit alla får komma

Sidan 8

Ceciliakören blandar, förnyar och behåller

Sidan 6

Kyrkan dras med ett överstort ego

Sidan 15

Det är okej att älta en kvart om dagen

Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Arrogant om bistandsjobb

KP FÖLJDEN AV de strypta bistandsanslagen är konkreta. Helsingin Sanomats redovisning är dyster: 25 400 bolivianska barn blir utan skolgång, 12 000 barn i olika länder blir inte vaccinerade. Projekt läggs ner, halvfärdiga. Hälften av medborgarorganisationerna tvingas avskeda folk. Så också Finnska Missionssällskapet, som varslade om samarbetsförhandling häromveckan.

SAMTIDIGT STYRDE regeringen i juni mer pengar till den statliga fonden för industriellt utvecklings-samarbete Finnfund. Fonden erbjuder långsiktig riskfinansiering av lönsamma projekt för privata företag i utvecklingsländer och Ryssland. Prioriteringen verkar klar, business first. Trots detta upprepas litanian om att det här verkligen inte handlar om värderingar. Enligt utvecklingsministrarnas specialmedarbetare Emma Hannonen i veckans KP har ministeriet arbetat intensivt med företagens samhällsansvar och principer för mänskliga rättigheter.

Inte heller tycks det ha varit en värderingsfråga när utvecklingsministern i Yles Poliitikkaradio (9.6) levererade: "Det kan inte vara så att vi öronmärker en viss summa i budgeten, så att säga köper oss ett gott samvete, utan att nödvändigtvis veta vad vi får till stånd för den. Låt oss placera pengarna och själva se till att de ger bra resultat. Det går att få till stånd mer med mindre pengar." Mycket sämre betyg än så här kan medborgarorganisationerna inte få.

I motiveringarna som handlar om mål, resultat och uppföljning serveras nu attityder som signalerar att regeringens bistandsansvariga för tillfället varken känner till hur tredjers sektorns organisationer sköter jobbet eller tror att dessa klarar av det. Det är både okunnigt och arrogant – och orsaken till att hundratals erfarna nätverkande bistandsproffs får gå. Men: Värderingar handlar det inte om. Eller? Ännu en kommentar, från utrikesminister Timo Soini till Radio Dei i sommar: "I biståndets namn främjar man också sådant som jag personligen inte kan acceptera, till exempel sådant som är mot principen om livets helighet. Sådant vill jag inte betala för." Det iskalla draget av hans svepande och negativa bedömning får de ansvarigas försäkringar att falla samman som en sufflé. Det är svårt att inte ana en politisk kohandel. Värderingar – ja, i allra högsta grad.

ÄRKEBISKOP MÄKINEN gör därför det enda rätta när han förklarar att den här sortens hårda budskap, där socialt ansvar får vika för ett samhälle där var och en skor sig själv på andras bekostnad, inte går ihop med kyrkans eller det finländska samhällets etos. Hans åsikt delas bland annat av de fem tusen medborgarna i helgens demonstrations-tåg i huvudstaden.

I äldre tider hade hans budskap kanske rentav innehållit begreppet "synd". Det belastade uttrycket handlar i grund och botten om de smygande andliga farsoter som har krafter att förpesta allt gemensamt mänskligt liv och om vikten av att tillsammans motarbeta dem också när det kostar.

"Mycket sämre betyg än så här kan medborgarorganisationerna inte få."

PROFILEN: KRISTA RIIPINEN

"Jag umgås nästan bara med sjuka människor och de flesta jag talar med är klädda i pyjamas."

Ger stöd mitt i sjukdomen

När man själv eller någon nära anhörig blir sjuk väcks många tankar och funderingar som behöver ventileras. Krista Riipinen finns till för de här stunderna, när oron och sorgen slår till eller när man vill ha någon att dricka kaffe med i sjukhuskorridoren.

TEXT OCH FOTO: MICHAELA ROSENBACK

– Folk vet nog om att vi finns, men ibland kan man behöva påminna om att vi finns här också för de friska.

Krista Riipinen är Vasa centralsjukhus nyaste sjukhuspräst. När vi träffas har hon hunnit jobba knappt tre månader och börjar så småningom hitta en väg framåt, både i det dagliga arbetet och i sjukhusets många slingrande korridorer.

– Det här är lite av en annan värld. Jag umgås nästan bara med sjuka människor och de flesta jag talar med är klädda i pyjamas. När jag kliver in hos dem kliver jag samtidigt in i deras sovrum. Det är väldigt personligt, så jag går varmt fram och låter personen jag talar med bestämma takten.

Krista Riipinen är född och uppvuxen i Riihimäki. I barndomshemmet tålades det inte mycket om tro, men hon var intresserad av religion redan i ett tidigt skede.

– Jag ville gärna gå skriban men helst ville jag bara ta del av information om vad kyrka och kristendom egentligen är. Lägre ville jag helst hoppa över.

Efter lite övertalning hemifrån bestämde hon sig ändå för att ge lägre en chans. Och kom hem därifrån mer besviken än någonsin.

– Prästen hade inte tid för mig och mina frågor. Dessutom råkade jag ha en yngre ledare som i samband med en övning tittade på den teckning jag målat och sa att min Gudsbild är fel. Efter konfirmationen tänkte jag "om det här är att vara del av en församling vill jag inte vara med".

I gymnasiet intresserade hon sig mest för filosofi och psykologi, men valde också kurser i religion.

– Intresset kom sakta tillbaka och jag insåg att tron inte hade försvunnit någonstans.

Några år efter studenten bestämde hon sig för att bli teolog och inledde sina studier vid Helsingfors universitet år 2000. Sedan dess har hon bland annat hunnit arbeta som sjukhusteolog i Seinäjoki, församlingspastor i Ylistaro, Kauhava och ett flertal församlingar i Sverige.

– Jag ville åka utomlands och sikta de egentligen på Australien, men de tog inte emot kvinnliga präster. Då fick det bli Sverige. När jag åkte hade jag bara skolsvenskan i bagaget och första halvåret tyckte jag det var hemskt att svara i telefon för jag var rädd för att inte förstå. Men det blev bättre.

Nu talar Riipinen en alldeles utmärkt svenska, en förutsättning för att klara av jobbet på det tvåspråkiga central-sjukhuset.

– När jag kommer in i ett rum presenterar jag mig alltid på två språk och sedan får den jag talar med välja vilket vi fortsätter på. När ett ämne rör vid den innersta kärnan i oss människor behöver vi få tala vårt eget språk.

Alla möten lämnar spår

Vitar hissen ner en våning från markplan för att titta på det stilla rum som just nu tar form i sjukhusets källare. Äntligen, är reaktionen hos både Krista Riipinen och hennes kollega **Rose-Maj Friman**. **Olle Tingren** var den första sjukhusprästen som kom till Vasa centralsjukhus 1966 och först nu, knappt 50 år senare, kommer ett stilla rum att bli verklighet.

– Både patienter, anhöriga och anställda behöver ett rum där de får dra sig tillbaka, vara för sig själva och få tid att andas.

Det upplever Krista Riipinen som något av det viktigaste hon kan ge de människor hon möter i sitt arbete: en stund av lugn.

– Alla tycker inte om att tala med en präst, de kanske tror att man bara kan tala om Gud. Men vi kan också tala om det alldeles vanliga livet, eller så sitter vi i tystnad. Fast visst är sjukdomen allt som oftast kärnan i samtalen.

Trots att jobbet präglas av sjukdom och ibland också död upplever Riipinen inte att det skulle vara jobbigt.

– Klart att andras sorg är berörande och att alla möten lämnar spår efter sig. Jag får dela en stund med en människa, men sedan får jag också lämna över henne till Gud. Det är Gud som bär, inte jag.

Allra svårast är det om sjukdom och död drabbar ett barn.

– Vad säger du till föräldrar som har förlorat sitt barn? Det finns inga ord.

Själv har Krista Riipinen två barn, Sara, sex år och Lucas, tre år, och hon vet hur det känns när man tror att allt hopp är ute.

– Lucas föddes med den genetiska och ärftliga muskelsjukdomen SMA, spinal muskelatrofi. När han fick sin diagnos sa läkarna att han har ungefär sex månader kvar att leva. Då var han 1,5 år, nu är han 3 och sitter i rullstol. Det enda jag kunde tänka på i början var att jag inte vill begrava mitt eget barn. Jag fick kuratorhjälp och hon sa att jag måste sluta förrätta begravningar, i alla fall ett tag. Det hade jag inte förstätt själv, att jag inte kunde ta emot andras sorg just då.

Nu har Krista Riipinen landat i situationen och tänker inte på sjukdomen dagligen.

– Under den här tiden har jag lärt mig att när det känns som mest hopplöst kan ingen hjälpa eller trösta, och ingen kan heller veta vad den människan som sörjer behöver. Det är en insikt som jag bär med mig i mitt arbete.

Lucas sjukdom var också en delorsak till att flyttlasset gick från Sverige till Vasa. Här finns vänner och släktingar som kan hjälpa till när det behövs. Och här finns nu också Riipinens drömjobb.

– När jag fick veta att jag fick jobbet blev jag väldigt glad, men också lite rädd. De elaka tankarna frågade om jag verkligen skulle klara av det här, om jag är tillräckligt bra. Men sedan tänkte jag att det jag inte redan kan så kan jag lära mig. Och nu känns det bra, det är här jag vill vara.

KYRKPRESEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Emelie Melin
tfn 040 831 6748

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Myrskog
040 831 6836

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Andreas Andersson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumerations@kyrkpressen.fi. Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

SJUKHUSPRÄSTEN KRISTA Riipinen har tillbringat många dagar på sjukhus med sonen Lucas som föddes med en muskelsjukdom. Den erfarenheten bär hon med sig i sitt jobb när hon möter patienter och anhöriga.

KRISTA RIIPINEN

NYANSTÄLLD SJUKHUS-PRÄST VID VASA CENTRALSJUKHUS.

TYCKER ATT DET BÄSTA MED YRKET ÄR ATT HON FÅR MÖTA SÅ MÅNGA OLIKA MÄNNISKOR OCH VARA EN DEL AV STORA HÄNDELSE I DERAS LIV.

HAR TVÅ BARN SOM ÄR TRE RESPEKTIVE SEX ÅR.

Åländska församlingar diskuterar sammanslagningsplaner

SAMMANSLAGNING. I vår gjorde **Lars-Runar Knuts** en utredning över följderna av en sammanslagning av fyra församlingar på norra Åland. Nu har domkapitlet tagit ställning till utredningen och beslutat att de berörda församlingarna får säga sitt om initiativet. Senast den 15 oktober vill domkapitlet veta vad församlingarna Brändö-Kumlinge, Fin-

ström-Geta, Saltvik och Sund-Vårdö tycker om planerna. Finström-Geta församling har tidigare tagit initiativ till sammanslagning. – Om domkapitlet efter att ha hört de här församlingarna fortfarande tycker att det är en god idé att slå ihop dem så gör vi ett konkret förslag på hur det ska gå till. Men det kan också hända att förslaget får för-

falla, säger notarie **Clas Abrahamsson** vid domkapitlet i Borgå. Han tror att de slutgiltiga besluten om församlings-sammanslagningar på Åland fattas inom ett år. Samtidigt har land-skapsregeringen tillsatt en arbetsgrupp med uppdrag att kartlägga gemensamma utvecklingsfrågor för det åländska samhället

och Ålands prosteri. – Målet är att skapa en mer självstyrd kyrka, säger den åländska ministern **Johan Ehn** till tidningen Åland. Notarie Clas Abrahamsson är domkapitlets representant i arbetsgruppen. – Jag ska gå på mötet med ett öppet sinne och intresserad av att höra vad det handlar om, säger Abrahamsson.

En annan av arbetsgruppens medlemmar är landshövding **Peter Lindbäck**. Han säger till tidningen Åland att ett mål kunde vara att domkapitlets och biskopens inflytande skulle minska på Åland och motsvarande kompetens kunde tillhandahållas lokalt.

Jon Lindeman, kyrkoherde för Finström-Geta församling, har utsetts till ordförande för arbetsgruppen.

FMS måste minska personal

NEDSKÄRNING. Finska Missionssällskapet samarbetsförhandlar. Orsaken är minskade biståndsmedel. Kritiska röster höjs mot att nedskärningarna inte beaktar kunnandet som finns och att vackra ord är svåra att förverkliga.

TEXT OCH FOTO: EMELIE MELIN

– Den omedelbara orsaken är statens nedskärningar i biståndsmedlen, säger **Rolf Steffansson**, biträdande verksamhetsledare vid Finska Missionssällskapet, om samarbetsförhandlingarna. Nedskärningarna minskar Missions-sällskapets inkomster med 3,3 miljoner euro nästa år. Den totala årsbudgeten är cirka 30 miljoner.

Bidragande orsaker till samarbetsförhandlingarna är att euron är svag i förhållande till dollarn vilket ökat utgifterna i de länder där Missionssällskapet verkar, samt att det allmänna läget i församlingarna lett till minskade inkomster.

Upp till 25 årsverken ska nu bort. Totalt har organisationen 265 anställda. Hur verksamheten kommer att påverkas kan Steffansson ännu i det här skedet inte säga.

– Vi kommer att försöka koncentrera oss på det som är våra strategiska tyngdpunkter. Vi ska fortfarande arbeta för att dela med oss av evangeliet, som tar sig uttryck i rättvisa, fred och försoning.

Steffansson beklagar att nedskärningarna kommer så hastigt. Alla organisationer skulle ha behövt mer tid att anpassa sig.

Att tidtabellen för nedskärningarna är stram tycker man också vid Kyrkans utlandshjälp. Verksamhetsledare **Jouni Hemberg** anser att medborgarorganisationerna åtminstone tillfälligt kunde fått en del pengar som regeringen nu placerar på annat. Då hade det funnits möjlighet att avveckla projekt på ett mer etiskt hållbart sätt. Även ärkebiskop **Kari Mäkinen** har uttryckt liknande tankar.

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS biträdande verksamhetsledare Rolf Steffansson är kritisk till de snabba nedskärningar som drabbar medborgarorganisationerna och oroad över hur utvecklingsmålen ska kunna förverkligas.

Frågan är hur målen ska nås

Från regeringens håll har utrikeshandels- och utvecklingsminister **Lenita Toivakka** talat om omstruktureringar och uttryckt en vilja att också i fortsättningen betona hjälpen till de allra fattigaste, stöd kvinnors ställning, stöda utveckling mot demokrati och hållbar utveckling. Rolf Steffansson är kritisk till retoriken.

– Jag har svårt att se hur de orden ska omsättas i praktiken när man skär så här mycket. Alla målsättningar i regeringsprogrammet kan vi omfatta. Betoningarna är de rätta, men man når dem inte genom att skära bort medlen.

Vid Finska Missionssällskapet är man medvetna om att Finland står inför en svår ekonomisk situation, men Steffansson betonar att medborgarorganisationerna har mycket kunnande och erfarenhet som nu blir outnyttjade.

– Det rådande ekonomiska läget kräver tyvärr exceptionella åtgärder, säger utvecklingsministerns specialmedarbetare **Emma Hannonen**. Jag tror i alla fall att organisationerna med hjälp av sin långa erfarenhet och yrkeskunskap kan använda de minskade resurserna

på ett sådant sätt att de negativa effekterna i utvecklingsländerna blir möjligast små. Jag hoppas att de här nödvändiga nedskärningarna är tillfälliga så att vi inom de närmaste åren kan höja understöden igen.

Medan medlen till medborgarorganisationerna skärs ned med 49 miljoner får utvecklingsfinansieringsbolaget Finnfund 130 miljoner. Finnfund investerar i framför allt finska företagsprojekt i utvecklingsländer.

– Vi finansierar projekt genom vilka människor i utvecklingsländerna får en inkomst, säger vd **Jaakko Kangasniemi**.

Kangasniemi vill klargöra att det inte handlar om stöd utan uttryckligen om investeringar. Huvudsyftet är inte att stöda finländska företag utan att förverkliga goda projekt som annars inte skulle bli av. Finnfund har bland annat satsat på hållbar utveckling.

Vid Kepa, paraplyorganisation för 300 medborgarorganisationer, är man ändå kritiska.

– Medborgarorganisationerna arbetar också med att långsiktigt stöda småföretagare i utvecklingsländerna. Det

här arbetet försvåras av nedskärningarna. Det är vansinne att flytta pengar från en sektor som understöder företag till en annan och samtidigt glömma att organisationerna i årtal framgångsrikt arbetat för utvecklingsländernas bästa, menar verksamhetsledare **Timo Lappalainen**.

Rolf Steffansson anser å ena sidan att det är viktigt med företagsverksamhet som människor kan livnära sig på. Företagen borde ju även betala skatt som hjälper till att bygga upp ett socialt skyddsnät i det samhälle där de verkar. Å andra sidan frågar han sig:

– Hur vet vi att de här företagen uppnår de utvecklingsmål som ställts? Med vilka mätare kommer företagen visa att de kan uppnå det här?

Enligt Emma Hannonen har ministeriet arbetat intensivt med företagens samhällsansvar och principer för mänskliga rättigheter.

– En skälighetsarbetsplats är också en mänsklig rättighet. Det är företag som står för nästan alla arbetsplatser. För att vi ska uppnå utvecklingsmålen behövs både offentliga och privata medel,

LÄGERGÅRD RENOVERING

Alskathemmet totalrenoveras

Vasa kyrkliga samfällighets lägergård Alskathemmet renoveras för cirka 1,8 miljoner. I renoveringen förnyas bland annat köket, vatten-, uppvärmnings- och säkerhetssystem. Dessutom förstoras fönstren för att få ljusare utrymmen. Verksamheten flyttas till samfällighetens andra lägergårdar och utomstående lägergårdar tills renoveringen slutförs i maj 2016.

– Vi vill försäkra oss om att lägergården också i framtiden kommer till användning, säger fastighetschef **Mikko Päällysaaho**.

EKONOMI UNDERSTÖD

Församlingar får halv miljon

Kyrkostyrelsen har beviljat församlingar understöd för sammanlagt 547 000 euro. I Borgå stift får Brändö-Kumlinge församling 40 000 och Ålands södra skärgårdsförsamling 20 000 euro.

Understöd enligt prövning är en tillfällig ekonomisk hjälp som församlingarna kan beviljas högst tre år i rad. Därefter kan församlingarna få utvecklingsstöd om de har en plan för hur ekonomin ska balanseras.

De största enskilda stöden, upp till 100 000 euro, fick församlingar i Kuopio och Uleåborgs stift.

RÄTTELSE STUDENTARBETE

Jobbar med Allegro

I senaste nummer av KP uppmärksammades studentarbetet i Jakobstad på nyhetsplats och i ledaren. På grund av ett missförstånd bör det förtydligas att studentprästen **Mia Anderssén-Löfs** konkreta uppdrag för tillfället gäller endast Campus Allegro. Frågan hur församlingarna ska möta behoven vid yrkesskolan Optima är tillsvidare öppen. En arbetsgrupp med de lokala församlingarna funderar på saken.

medel från alla länders egna skatteintäkter och internationella penningflöden, säger hon.

Politiska värderingar i spel

Av FMS budget har 75 procent gått till utlandet, medan de återstående 25 procenten använts i Finland, bland annat för medelanskaffning, planering och rapportering, övervakning, kontakter med församlingar och missions- och internationell fostran.

I dag använder organisationer allt mer resurser för att samla in samma mängd medel, berättar Steffansson. När hålen som ska fyllas blir större blir det en ond cirkel.

– Räcker medlen till fostran för internationellt ansvar? frågar sig Steffansson. Han tror att nedskärningarna är lika mycket politik som ekonomi.

– Det finns krafter som hävdar att Finland inte har ett internationellt ansvar. Vi måste göra vår röst hörd. Vi hör om många flyktingkriser i dagens nyhetssändningar. Tar vi inte vårt ansvar där kriserna uppstår får vi ta ansvar för en ökad flyktingmängd.

”Alla målsättningar i regeringsprogrammet kan vi omfatta. Betoningarna är de rätta, men man når dem inte genom att skära bort medlen.”

Rolf Steffansson

”Min Gud är en kärlekens Gud”

FÖRÄNDRING. Annika Hambrudd är öppet homosexuell och troende. Hon tycker att kyrkan kan göra en viktig insats i HBTQI-frågor och hon vill finnas kvar i församlingen och se den förändringen.

TEXT OCH FOTO:
HEIDI HENDERSSON

Jag träffar Annika Hambrudd på trappan till St Görans kyrka i Mariehamn. Pridefestivalen är på gång i staden och kvällen till ära har kyrkängängarna prytt med färggranna flaggor. Snart drar årets Pride-mässa i gång, den är en del av festivalprogrammet, och för Annika ett viktigt ställningstagande från kyrkan.

– Det är mycket positivt att Mariehamns församling är med. Det glädjer mig att kyrkan visar att de stöder och stöttar. Det är det här Pride handlar om, glädje och kärlek.

Själv är hon troende kristen och besöker kyrkan vid traditionella högtider. Hon är öppet homosexuell och lever i partnerskap med en kvinna, men säger sig aldrig ha mött fördomar inom församlingen.

– Jag har aldrig stött på något direkt riktat mot mig.

”Vi och de”

Många HBTQI-personer har valt att lämna kyrkan på grund av de konservativa värderingar och åsikter som ibland yttras, men det har inte varit ett alternativ för Hambrudd.

– Att bara välja att gå ur är ju också en markering och det har väckt uppmärksamhet. Men om alla väljer att lämna kyrkan på grund av vissa personers åsikter, då kan den ju inte förändras.

Hon tycker ändå inte att HBTQI-frågor tas upp tillräckligt inom kyrkan. Subgrupper måste få känna sig mer inkluderade.

– Just nu är det lite av ett ”vi” och ett ”de”. ”De är okej, men ...” ”Jag tycker om dig, men ...”

ANNIKA HAMBRUDD hoppas kunna förändra kyrkan. – Om 20 år kommer de som bestämmer i kyrkan skratta åt hur det var 2015.

En kärleksfull Gud

Hon tror att kyrkan har en viktig roll att spela när det gäller dessa frågor, en potential som ännu inte uppfyllts.

– Kyrkan måste ta en rejäl funderare över vilken väg den ska gå, och sätta ner foten.

Hon hoppas få vara med när förändringen sker.

– Jag tänker att kyrkan förändras så småningom. Om 20 år kommer de som bestämmer i kyrkan att skratta åt hur det var 2015.

För kyrkan baserar sig på tron, som i sin tur baserar sig på en kärleksfull Gud, menar hon.

– Min Gud gör inte skillnad på vilken läggning man har.

Kyrkan skapar förtroende

PRIDE. Katarina Gäddnäs är HBTQI-aktiv och aktiv inom kyrkan. Hon säger att kyrkans deltagande i festivalen är en ögonöppnare. – Det är en jätteviktig markering.

Regnbågsmässa. Under det namnet går Mariehamns församlings programpunkt under Pridefestivalen. För andra året i rad bjuder man in till mässa under festligheterna, i år med kroppen som tema.

– Vi bär med oss så mycket i våra kroppar, säger Katarina Gäddnäs.

Hon och församlingspastor Maria Widén håller

i mässan tillsammans med kantor Anders Laine.

– Ifjol kändes det ganska kontroversiellt, men redan i år är det annorlunda.

Evenemanget lockar både församlingsmedlemmar och Pride-deltagare.

– Folk är väldigt nöjda och rörda. Om man känt sig exkluderad kan mässan betyda jättemycket.

Enligt Gäddnäs är det också en del av ett utvecklingsarbete för kyrkan.

– Att tänka på att språket man använder kan vara exkluderande. Många går ur kyrkan för att de inte känner sig välkomna. Det här är ett förtroendearbete, vi måste skapa förtroende.

Fontana Media på Kyrktorget

2.9. i Församlingscentret i **Jakobstad**
3.9. i Församlingssalen, Skolhusgatan i **Vasa**
23.9. i Kyrkans hus, Södra Kajen 8, **Helsingfors**

Kyrktorget

Fontana Media

Psst! Har du inte möjlighet att delta i hela programmet? Du kan också bara komma och bekanta dig med bokutbudet.

Tid för diskussion, nya möten och inspirerande böcker!

PROGRAM

Kl. 16–18 Bokförsäljning och mingel, alla välkomna!
Kl. 17 Servering
Kl. 18 Gästfrihetens kyrka – en pjäs av och med skådespelaren, regissören och pedagogen Marina Motaleff. Diskussion. Mässa

Läs mer på www.sacrista.evl.fi/kyrktorget

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab

- Ekologinen majatalo
- Kahvila ja kokouspalvelut

- Ekologiskt vårdshus
- Café och mötestjänster

TERVETULOA! www.majatalobox.fi VÄLKOMMEN!

Spjutsundintie 103 Spjutsundsvägen
01190 Box (Sipoo, Sibbo), ☎ 050 592 4255

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er
Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriserad begravningsbyrå

Det finns ännu plats på vår höstresa - kom med!
RUNDRESA I PORTUGAL 30.9-7.10.2015

Resan börjar i huvudstaden Lissabon och slutar i Portugals andra stad Porto och den vackra Dourodalen. På vägen norrut besöker vi städer som Obidos, pilgrimsorten Fátima och universitetsstaden Coimbra. Vi badar också i Atlanten.

Pris 1450 €, inkluderar flyg, logi, frukostbuffé, middagar, bussresor, guide och reseledare, mm. enkelrumstillägg 190 €. Mera information och anmälningar: Kalle Sällström, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475. Teknisk arrangör: Göran Sundqvist Travelpartner

amoena

Till användare av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena

09-649839 • www.amoena.fi

Dirigent med sikte på bred repertoar

KÖRMUSIK. Då man leder en kör måste man tänka på att hitta en repertoar som är tillräckligt intressant och utmanande för koristerna. Ceciliakörens dirigent Pia Bengts räds inte att kombinera ny musik med gammal.

TEXT OCH FOTO: JOHAN MYRSKOG

Pia Bengts tog över som dirigent för den anrika **Ceciliakören** i början av året.

– Många skickliga dirigenter har lett Ceciliakören under åren. Företrädaren **Dag-Ulrik Almqvist** var och är en mycket uppskattad och duktig körledare så jag kände att jag hade rätt stora skor att fylla.

Bengts är specialiserad på renässans- och barockmusik och har en mångsidig erfarenhet av att leda olika körer.

– Tidigare ledde jag musikinstitutets barnkörer, som mest fyra olika grupper. I församlingen leder jag kyrkokören **EsVoces** som jag grundade för 20 år sedan och som närmast kan klassificeras som en liturgisk kammarkör. Den har en mångsidig repertoar, allt från gregorianska sånger, Taize-sånger till klassiskt komponerade mässor och samtida kyrkomusikaliska verk.

En tydlig skillnad mellan Ceciliakören och till exempel en församlingsskör är att målet ofta är väldigt olika.

– Med en konsertkör som Ceciliakören så måste man hela tiden i bakhuvudet ha fokus på konsertplanering. Och som det är med alla körer så måste man utgående från körens målsättning och förutsättning tänka ut en lämplig repertoar, säger Bengts.

Hon betonar att körsångarna måste tycka att repertoaren är tillräckligt intressant och utmanande.

– Det är mycket jobb att leda vilken kör som helst och det gäller att hitta en lämplig sammansättning av sånger.

Nytt möter gammalt

Ceciliakören grundades för cirka 60 år sedan av **Harald Andersén** som ville ha ett instrument för mera krävande musik. Målsättningen var att framföra sällan eller aldrig uppförd musik i Finland.

– Jag hade honom som lärare då jag studerade på Sibelius-akademin och kunde inte föreställa mig att en dag ta över en av hans körer, säger Pia Bengts.

Sedan grundandet av Ceciliakören har körsenen i Finland och framför allt i huvudstadsregionen förändrats mycket.

– Det är väl lite så att de som studerar körmusik behöver en övningskör så de grundar en egen.

Som exempel nämner hon kammarkörer som **Kampin laulu**, **Jubilate** och **Finländska kammarkören**.

Ceciliakören består av 20 korister av vilka den äldsta är 70 och den yngsta 13 år.

– Jag önskar att fler yngre personer vågade pröva på mera etablerade körer, men det är alltid svårt att veta hur man ska hitta dem, säger Bengts.

Till 60-årsjubileet uppförde Ceciliakören beställningsverket **De Kaspiska**

”Jag önskar att fler yngre personer vågade pröva på mera etablerade körer, men det är alltid svårt att veta hur man ska hitta dem.”

Tigrarnas Gud med musik av **Kimmo Hakola** och text av **Stella Parland**. Det verket kommer att uppföras på nytt på en del festivaler runtom i landet.

– Då kommer Dag-Ulrik Almqvist att göra en comeback och vara med och dirigera, säger Bengts.

Den stora utmaningen för dirigenten i Ceciliakören är enligt Pia Bengts att hitta en lagom blandning av nytt och gammalt.

– Den nya musiken är viktig men det finns inget som hindrar en från att ta in äldre musik heller. Som dirigent är det min uppgift att kunna föra kören vidare med hänsyn till dess tradition och historia.

Sjungande nordbor

Körtraditionen i Finland är stark och framför allt på finlandssvenskt håll

På samhällets botten

BOK

Huono-osaiset. Elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla

Författare: Juho Saari
Förlag: Gaudeamus 2015

Juho Saaris bok *Huono-osaiset. Elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla* får mig genast att grubbla

intensivt på hur ordet *huono-osainen* lämpligen kan översättas till svenska. Ett ord som ”vanlottad” för tankarna till ett lotteri, ett spel där vem som helst kan vara förloraren. Men innebär den tanken också att det är svårt att förebygga utslagning eftersom den är så slumpartad – ”lyckan kommer, lyckan går”?

Saari är forskare och en forskare tar definitionerna på allvar. Han reder ut både hur vi som är bättre lot-

tade ser på dem som vi uppfattar som samhällets bottenkikt, och han reder också ut hur de som har det sämst ser på sig själva. Främst koncentrerar han sig på samhällets verkliga underklass: de bostadslösa.

Den här boken är så diger att det är hopplöst att redogöra för allt. Mig gav den en känsla av hopp: det finns politik som kan råda bot på situationen, och mycket gott och vettigt har redan gjorts. Men politik som

handlar om att förebygga fattigdom kan inte enbart vara fattigdomspolitik, den måste också handla om att förebygga samhällsklyftor, om solidaritet och empati.

Saari lyfter fram den evangelisk-lutherska kyrkans insatser både då det gäller att i offentligheten stå upp för dem som har det sämst och när det gäller att lappa samhällets skyddsnet då det av någon orsak inte är heltäckande – till exempel genom matutdelning och di-

akoni. Men Saari konstaterar att de allra mest utsatta, de bostadslösa, av någon orsak inte nås av diakonin. Kanske för att de behöver så specifik – och ofta dyrt – stöd.

Det här är en bok för vem som helst som frågar sig hur det kommer sig att en del har det bra och andra bor på gatan, och som undrar vad man ska kunna göra åt den saken. För politiker borde den vara obligatorisk läsning.

• SOFIA TORVALDS

PIA BENGTS första uppträdande med Ceciliakören var i Sveaborgs kyrka som syns i bakgrunden.

VÅGA FRÅGA

Älta en kvart per dag

MARIA SUND-GREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarförfrågor om familj och relationer.

Jag har en vän som fastnat i samma hjulspår och älta det förflutna. Hur kan jag hjälpa honom?

ATT FASTNA i det förflutna är bedrägligt och jobbigt. För det första så glömmer vi bort att leva livet här och nu och för det andra så kan vi inte göra om vårt förflutna, det som har varit har varit.

För att komma vidare med ältandet kan man till exempel skriva ner sina tankar. När vi ser våra tankar nedskrivna så klarnar det ofta hur de löper. Vi ser kanske det orimliga i tankarna. Å andra sidan kan det också vara så att tankarna inte är orimliga, utan helt enkelt väldigt jobbiga och hemska, för att de upplevelser vi varit med om har varit fruktansvärda. Har vi upplevt mycket svårt under vårt liv kan det vara nyttigt med terapi: Att få samtala med någon om det svåra som ännu inte släppt sitt grepp om oss.

Det är bara vi själva som kan befria oss från vårt ältande. Det handlar om att försöka förstå vad som hänt och försöka acceptera det. Idealet är att också förlåta, om det är möjligt. Vi kan behöva förlåta både andra och oss själva. Förlåtandet och acceptansen kommer först i form av tankar för att senare också bli en känsla. När vi kan tänka på det förflutna utan harm, då har acceptansen sjunkit in och blivit äkta. Den processen kan ta många år.

FÖR ATT inte ältandet ska uppta all vår tid kan det vara skäl att begränsa sitt grubblande. Det är naturligtvis inte enkelt, men många gånger önskvärt. Vi kan bestämma att varje dag kl. 15 får vi grubbla så mycket vi hinner och orkar i en kvart. Då kan vi skriva ned allt som finns inom oss. När kvarten är över får vi avsluta ältandet för att nästa dag igen "få" älta. Det betyder att när tankar kring det förflutna dyker upp under dagen får vi säga till oss själva att de här tankarna får jag tänka kl. 15, jag får tillåta mig att ha paus nu.

Risken med alltför mycket ältande är nedstämdhet. Den som älta det förflutna har en tendens att endast minnas det dåliga. Därför vore det bra att skriva ned allt som varit bra under livet. Då ser vi kanske att det funnits mycket gott och roligt under livet, men som vi glömt.

Att använda sig av olika mindfulness-tekniker kan vara till hjälp vid ältande. Vi kan tänka att tankar är som ett tåg, i varje vagn finns en tanke. Vi får lägga våra tankar på tåget och minnas att tankar bara är tankar. Tankar är inte fakta! Vidare kan vi tänka att vi lägger våra tankar på molnen och att vi betraktar våra tankar som moln som drar vidare. Vi blir betraktare av våra tankar i stället för att låta tankarna ta över vårt liv och se allt annat dra förbi.

Att vi helt skulle glömma vårt ältande och vår historia är varken önskvärt eller möjligt: vi behöver minnas hur det varit. Det viktigaste är ju ändå att inte det förflutna helt överskuggar vårt dagliga liv, utan att vi förmår ta till vara allt det goda som finns. Skuggor och problem finns i alla människors liv. Det hör till livet. Det behövs både ljus och mörker för att få balans.

Att vi helt skulle glömma vårt ältande och vår historia är varken önskvärt eller möjligt: vi behöver minnas hur det varit. Det viktigaste är ju ändå att inte det förflutna helt överskuggar vårt dagliga liv, utan att vi förmår ta till vara allt det goda som finns. Skuggor och problem finns i alla människors liv. Det hör till livet. Det behövs både ljus och mörker för att få balans.

Att vi helt skulle glömma vårt ältande och vår historia är varken önskvärt eller möjligt: vi behöver minnas hur det varit. Det viktigaste är ju ändå att inte det förflutna helt överskuggar vårt dagliga liv, utan att vi förmår ta till vara allt det goda som finns. Skuggor och problem finns i alla människors liv. Det hör till livet. Det behövs både ljus och mörker för att få balans.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

är det snarare regel än undantag att man sjunger i kör.

Enligt Pia Bengts är Finland inte unikt, den starka körtraditionen finns även i våra nordiska grannländer och i Baltikum.

Våra länder har ett väldigt aktivt körliv. Däremot har vi inte nödvändigtvis en så långvarig tradition. Tomaskören i Leipzig firade till exempel nyligen sitt tusenårsjubileum.

Hon vet inte varför körmusik är så populär just i Norden.

Men jag kan bara konstatera att vi har väldigt fin körmusik i våra trakter. **Hur är det då, när man börjar en ny kör, hur ska man riktigt hitta sin plats?**

Det är förstås väldigt individuellt. Det tar längre tid för somliga och kortare tid för andra att hitta sin plats i en ny grupp. Det finns osynliga beteendemönster liksom det ju finns i alla grupper, säger Bengts.

Det är också upp till de gamla koristerna att vara välkomnande mot nya sångare.

De måste vara utrustade med tålamod och förståelse och på bästa sätt försöka införliva nykomlingar. Och de nya

koristerna får inte heller vara rädda för att ställa frågor ifall de inte hänger med.

Amerikanska rötter

Pia Bengts tillbringade sina första sex år i en liten stad nära San Francisco i Kalifornien dit hennes morföräldrar emigrerat.

I USA kom hon tidigt i kontakt med 50-60-talets amerikanska musikscen.

Jag började lyssna på Elvis Presley och jag tror jag fakiskt lyssnade sönder en Paul Anka vinyl.

Senare flyttade familjen till Finland och Österbotten och Pia Bengts växte upp i Närpes. Församlingens verksamhet var viktig för hennes musikaliska utveckling.

Bland annat sjöng jag med i församlingens barnkör och via gitarren kom jag i kontakt med strängband och så spelade jag en hel del visor.

Trivs som kantor

Till vardags arbetar Pia Bengts som kantor i Esbo svenska församling.

Jag har varit där sedan 1987 och fått vara med om många fina saker. Vi har ett bra samarbete mellan kantorerna.

Det är lätt att både jobba och förverkliga drömmar.

Till hennes favoritminnen hör musikalerna som hon uppförde tillsammans med barnkörerna.

Vi uppförde flera musikalerna med musik av **Jerker Lejon**. Fiskmässan var komponerad av **Georg Riedel** och texten var **Lars Collmars**. Jag var dirigent för barnkörerna i musikinstitutet då, så det var naturligt att samarbeta med församlingens barnkör i dessa projekt.

Ett annat fint minne var då församlingen fick en ny och fin orgel för några år sedan.

Den tyske organisten **Christian Schönheit** spelade på invigningskonserter, sedan dess har många inhemska och utländska organister, från bland annat Sverige och England hunnit spela på orgeln.

För Ceciliakörens del har Bengts redan prickat in en julkonsert och eventuellt en vårkonsert på nästa års sida.

Så småningom börjar Ceciliakören öva efter sommarpausen.

Den 30 augusti har vi öppen övning och insjunga i Högborgsgården, så alla intresserade kom med!

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Den heliga organisationen

I juni föreslog jag på denna plats att Borgå stift skulle flytta till Pedersöre. Av den enkla anledningen att svenskan blir allt mer trängd och att stiftet och domkyrkan borde

finnas i en församling med svensk majoritet.

En flytt till Raseborg (Karis), som en insändarskrivent föreslog, vore också ett bättre alternativ än Borgå. Men då skulle den sydfinländska kyrkliga dominansen fortbestå.

Förslaget att flytta till Pe-

dersöre har mötts av blandade reaktioner. Stödet har varit enormt (tack Harry) men motståndet ännu större.

Att de anställda vid domkapitlet skulle säga förslaget är inte överraskande. De har ju sina liv i Borgå. Själv skulle jag också stäl-

la mig negativ till ett förslag att flytta min arbetsplats till södra Finland. Men den här frågan är större än var enskilda familjer bor.

Det som överraskat mig mest i diskussionen är hur många som åberopar historiska argument för att bibehålla Borgå som huvudort

för stiftet. Jag är övertygad om att tiderna och samhället förändrats på 90 år. Jag undrar om någon på allvar vill ha tillbaka det samhälle och den kyrka som existerade då. Jämförelsen är inte helt rättvis, men kan man förändra kyrkans teologi borde man också kunna

förändra kyrkans organisation. Tycker jag.

Intressant är också hur tysta de österbottningar som fortfarande bor här varit i den här diskussionen. Är det så att man bedömer flytten som orealistisk eller vill man inte alls ha stiftet hit?

JUBILEUM. Taizékommuniteten firade jubileum med en vecka av glädje, enkelhet och barmhärtighet.

SOLIDARITET ÄR ett nyckelord i Taizés arbete för glädje, enkelhet och barmhärtighet

Solidaritet gör vi till

TEXT OCH FOTO:
ANDREAS ANDERSSON

Kyrkan fylls så småningom till brädden. När de 90 bröderna i vita kåpor har tagit plats klämmer alla 4 000 i med "Laudate omnes gentes, laudate dominum" så att hela kyrkan fylls av sång. "Sjung lovsång alla länder" är en lämplig start på festveckan för unga vuxna i kommuniteten i Taizé i centrala Frankrike.

– Vi firar broder Rogers liv, utan honom hade vi inte varit här, berättar taizébrodern Stephen.

För 75 år sedan grundade broder Roger kommuniteten, han föddes för 100 år sedan och det har gått tio år sedan hans död. I dag finns det små kommuniteter med Taizébröder på varje kontinent och festveckan är första gången i historien som alla bröder är hemma i Taizé samtidigt.

Sommartid kommer tusentals unga till Taizé för att tillbringa en vecka i kommuniteten. Under festveckan 9–16 augusti är deltagarna mellan 18 och 35 år, många är bekanta med Taizé men för många är den här speciella veckan första besöket i kommuniteten.

– Det allra första jag var med om var kvällsbönen. Det var mäktigt att höra alla röster från hela världen förenade i lovsång, berättar Leonard Ilunamien Elomien från Nigeria som besöker Taizé för första gången.

Allas röst får höras

Under de tre senaste åren har Taizé arbetat kring solidaritet, med målet att hitta nya vägar till solidaritet. Under festveckan tar det sig uttryck i flertalet gäster som är inbjudna för att bidra med bland annat workshopar.

– Bland våra gäster finns bland annat

ambassadörer, akademiker och europaparlamentariker – men också en grupp prostituerade och en hemlös. Det är faktiskt som i Jesu liknelse om festen dit alla är välkomna, säger broder Stephen.

Men hur kan allting praktiskt fungera med 4 000 deltagare och ingen personal? Elomien säger att det är en tjänande anda som gör att alla bidrar med olika uppgifter – och gör det med glädje.

– Praktiskt arbete är ett konkret uttryck för vad solidaritet är. Det förblir inte ett koncept utan blir verklighet här, förklarar han.

Förutom solidaritet är tre övriga ord viktiga den här veckan: glädje, enkelhet och barmhärtighet. Enligt broder Stephen sammanfattade broder Roger Bibelns salighetsförklaringar i de tre orden, som har fungerat som kommunitetens ledord.

– En hemlös person har mer att säga om enkelhet än någon som har fem kreditkort. Därför får alla röster höras. **Varför är solidaritet så viktigt?**

– Jesus försökte lära oss att vi är en gåva för varandra. Sann solidaritet är en stor sak, det är att vara beroende av varandra. Att utforska varandra måste vara framtiden, säger broder Stephen.

Som en stor återträff

Till skillnad från Elomien har Julia Leibig från Tyskland varit i Taizé mer än tio gånger. Den här gången är hon volontär i tre veckor.

– Jag gillar rytmen, därför kommer jag ofta. Jag visste att många vänner skulle vara här den här veckan och det känns verkligen som en stor återträff.

En stor del av deltagarna har varit i Taizé tidigare och jag ser många kramar och hör utrop som "är du också här, det var länge sedan vi sågs!".

TUSENTALS BAD på ången intill Taizé till minne av kommunitetens grundare broder Roger.

TAIZÉKOMMUNITETEN

• **Kommuniteten** i Taizé är ett kristet ekumeniskt brödraskap i Taizé, en by i Burgund i centrala Frankrike.

• **Kommuniteten grundades** år 1940 av Roger Schutz (1915–2005), sedermera broder Roger, efter att han tillsammans med flera bröder hade arbetat där i 9 år.

• **Den har** i dag knappt hundra medlemmar från mer än 25 länder. De tar emot ett stort antal besökare varje år.

• **I augusti** firade Taizékommuniteten att det är 100 år sedan broder Roger föddes, 75 år sedan kommuniteten grundades och tio år sedan broder Roger dog.

Söndagen den 16 augusti har det gått tio år sedan broder Roger blev mördad under kvällsbönen i kyrkan. **Jakop Dalunde** från Sverige var i Taizé då och såg händelsen.

– Först förstod jag inte vad som hände fastän jag såg det tydligt, jag trodde det var ett skämt. Under tystnaden hörde jag någon gråta och en röst berättade vad som hänt och då förstod jag.

Dalunde kommer ihåg att han dagen efter det som hänt kände en oro för att det kommer att bli annorlunda då broder Roger är död.

– Men jag kan inte spåra någon förändring som kan kopplas till den incidenten.

Dalunde, broder Stephen och biskopen i Helsingfors stift **Irja Askola** berättar alla att det inte känns som att den här veckan är till för att sörja broder

Lite ljus över de osynliga

KALENDER. I höst har en mångkulturell festkalender delats ut i skolorna i Helsingfors.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **KASPER GUSTAVSSON**

– Det började med att min dotter, som har ortodox religion i skolan, grät över att klasskompisarna sa att hon skolkade då hon inte var med de andra på den lutherska religionstimmen, berättar Milena Parland. Det var uppenbart att klassläraren inte hade förklarat för barnen att olika religioner undervisas i skolan och att det är en rikedom.

Då, år 2008, engagerade hon sig i att ordna fester med ursprung i olika traditioner i skolorna för att barnen skulle lära sig att det finns många olika religioner och att det finns olika högtider. I höst har den nya mångkulturella Festkalendern delats ut i skolorna i Helsingfors. Kalendern är ett pilotprojekt som påbörjats av föreningen Ad Astra, kultur- och religionsforumet Fokus och Utbildningsverket i Helsingfors.

– Det är viktigt att barnen ser att det finns olika religioner, och att de får synas i skolorna.

Hon påpekar att de lärare som undervisar i olika religioner har specialkunskap som de gärna delar med sig av.

– Att delta i en fest handlar inte om religionsutövning utan om kulturutbyte. Barnen får vara gäster.

Ens en dag om året

Milena Parland poängterar att det är viktigt att varje barn känner till sin egen tradition.

– De måste få vara sig själva också i skolan, så att de inte har ett jag därhemma och ett annat i skolan. Vi kan få osynliga barn, barn som gömmer en stor del av sig själva och anpassar sig till majoriteten i tysthet. De talar inte om sina tankar, frågar ingenting, utan försöker smälta in.

Hon ställer sig skeptisk till förslagen att införa ett allmänt åskådningsämne och slopa den egna religionsundervisningen.

– Det blir en utspädd, sekulariserad version av luthersk religionsundervisning. Jag ser det som ett uttryck för att

man inte ser minoritetsbarnens behov. Religionen är en del av varje barns identitetspussel. Vi undervisar inte heller i olika språk på samma lektion. Modersmålet är grunden. Den gemensamma religionsundervisning som finns i Sverige har i undersökningar visat resultat i svaga kunskaper och dessutom har minoritetsbarnen uttryckt att de "inte känner igen sig" i det som läraren säger.

– I vårt land firas julen en hel månad och syns överallt. Vi har svårt att fatta hur viktigt det kan vara för en familj att deras barn får fira en fest från sin kultur ens en dag om året.

Lärarna har efterlyst en kalender helt enkelt för att de ska kunna hålla reda på vilka fester som firas när.

– Då kan de ta hänsyn till det och till exempel inte planera in ett besök till Fazers chokladfabrik just när något barn i klassen är frånvarande på grund av en religiös fest.

När ingen lyssnar

Tanken är också att göra alla barn mer trygga i det mångkulturella samhället, att de ska växa upp till en insikt om att det inte är farligt att folk firar andra saker eller gör något på ett annorlunda sätt.

– Om man har kunskap om sina egna traditioner och vet var man själv hör hemma vägar man möta det andra. Mångkultur innebär att allas kunskap måste fördjupas.

Milena Parland tror inte att det är möjligt att en enda person kan erbjuda all den kunskap barnen behöver för att få en insikt i olika religioner.

– Det värsta är när barn från en annan kultur hamnar i en situation då de inte får något som helst stöd för vad de är. Jag talade med en muslimsk flicka som går i en svensk skola i Nyland, och hon kände sig utsatt under skolans historielektioner. Hon fick höra att kvinnor förtrycks i islam, men när hon försökte berättat att kvinnan i islam kan vara stark lyssnade ingen på henne, utan alla vände sig mot henne, också läraren.

Den flickan gick tigande igenom skolan.

– Det skulle vara oerhört viktigt att lära ut interreligiösa dialogmetoder i skolan, som en skild helhet. Dessa metoder kan sedan användas i vilka möten som helst.

Isammans

KOMMENTAR

ANDREAS ANDERSSON

Bubbelspräckaren

JAG HAR precis blivit student. Jag har utforskat lutherska församlingar, frikyrkor och väckelserörelser, men har aldrig deltagit i ett kristet evenemang utomlands, inte heller i något ekumeniskt sammanhang. Jag är ganska naiv och tycker mig veta hur man ska tro och leva. Jag har aldrig haft ett andligt samtal med en katolik men jag är ganska säker på att vi tror olika i de flesta frågor.

Det är i den situationen jag åker till Taizé för första gången. Och det är i Taizé som verkligheten visar sig vara mer komplex än jag trodde. Jag märker att jag och en katolik kan tänka lika om det mesta. Min bubbla utvidgas.

NU, SEX ÅR senare, blir jag igen förbluffad över samma sak. En muslim hälsar kristna med Salaam Aleikum och lyser av glädje över att vara inbjuden till ett kloster. En funktionshindrad man stiger fram inför 200 utan blygsamhet och säger "Mitt namn är Cedric, och livet är vackert!" och ingen tvivlar på att han har rätt. Att vara kyrka handlar om så mycket mer än liturgi, tradition eller att tycka lika.

TAIZÉ LÄR MIG att varje tradition, liturgi och åsikt måste respekteras, för bakom dem finns en människa som är älskad av samma Gud som älskar oss. Festveckan var mitt fjärde besök i Taizé och förhoppningsvis inte mitt sista. Där utmanas jag att älska min nästa mer och det är en utmaning som jag får bära med mig hem och växa i varje dag. Ibland kräver det att bubblan man vistas i spräcks och det är något som Taizé är bra på.

HELSINGFORS STIFTS biskop Irja Askola och broder Stephen av Taizé drack kaffe tillsammans under festveckan.

Rogers död utan för att fira hans liv.

– Trots att det är en tacksamhetsfest har det inte skapat en personkult utan man har tagit fasta vid hans budskap, säger Askola.

Festveckan avslutas med en bön till minne av broder Roger. Många har kommit för endast veckoslutet och på plats finns kring 6 500 människor från cirka 105 länder, kyrkoledare från mängder av kyrkosamfund och representanter för andra religioner.

– Det är sann ekumenik, den allmänliga kyrkans selfie*, säger biskop Irja Askola.

(*selfie = då man tar en bild på sig själv)

BARN SOM tillhör religiösa minoriteter måste bli sedda också i skolan, säger Milena Parland.

Höst i svenskfinland

Smakliga luncher
vardagar
kl. 10.30-14.45

Skeppsredaregatan 3,
65710 Vasa
Tel. 050-5431528

Vaskiluodon Ruokala
Vasklot Matservering

FÅGELSKRÄMMOR SOM FUNGERAR

Fågelskrämapaket: Drake + 7 m spö och jordspett.

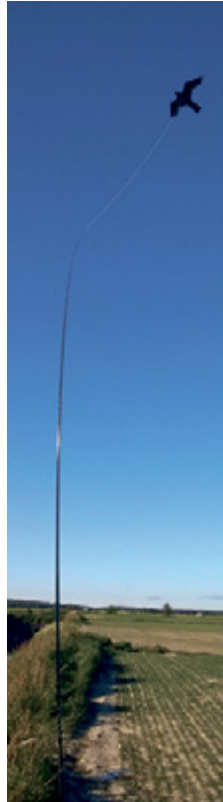
Effektiv skrämma som flyger bra även i låga vindhastigheter. **Nu! 99 €.** Mer info och video på www.linnunpelatin.fi

Elektronisk gasolkanon
med digital klocka för inställning av tidsperioder då den skjuter

Agrilaser.

Synnerligen effektiv för att skrämma bort fåglar helt ljudlöst. Räckvidd 2 km.

agrolink.net

Solfvägen 219, 65450 SOLF, Tel: 06-347 5800. Vardagar 8-17. www.agrolink.net, www.linnunpelatin.fi

YA! Vuxenutbildningscenter

www.yrkesakademin.fi

YA:s utbildningar är flexibla och arbetslivsanpassade, vilket möjliggör kompetensutveckling i ditt arbete. Utbildningarna startar hösten 2015.

Yrkesexamen i försäljning

Utbildning för dig som har försäljning och kundservice som huvuduppgift samt företagare som vill utveckla eget företags verksamhet inom försäljning.

Anmälan och info: kim.byholm@yrkesakademin.fi, tfn 050-332 33 45

Yrkesexamen för företagare

Kommer du inom kort att starta upp ett eget företag eller har du redan företag och vill utveckla verksamheten?

Utbildningen stöder både nya och etablerade företagare.

Anmälan och info: linda.nygaard@yrkesakademin.fi, tfn 050-433 24 06

Specialyrkesexamen i företagsledning

+ Coaching

Har du ägt eller lett ett mindre företag i några års tid?

Kom med och vidareutveckla företagets verksamhet utgående från företagets vision, strategi, tillväxtpotentialer och lönsamhet.

Anmälan och info: johnny.forsman@yrkesakademin.fi, tfn 044-750 32 60

Specialyrkesexamen i ledarskap

+ Coaching

Leder du en enhet inom den privata eller offentliga sektorn?

Utveckla den egna enheten samtidigt som du utvecklas som person och ledare.

Anmälan och info: bjorn.brannbacka@yrkesakademin.fi, tfn 044-750 32 94

Specialyrkesexamen för arbetsledning inom industrin

Jobbar du med arbetsledning, och vill utvecklas inom ledarskap, verksamhetsstyrning, planering, produktivitet och säkerhet.

Den nya examen för arbetsledare!

Anmälan och info: kim.byholm@yrkesakademin.fi, tfn 050-332 33 45

Specialyrkesexamen för företagsrådgivare

Jobbar du som företagsrådgivare och är intresserad att utveckla både ditt eget kunnande samt de tjänster ni erbjuder till företag? Då är den här utbildningen för dig!

Anmälan och info: linda.nygaard@yrkesakademin.fi, tfn 050-433 24 06

YA!
Yrkesakademin
i Österbotten

mitt i naturen

Jobbar du med barn och unga?
Kom och få tips på utomhuspedagogik!

Välkommen på den fjärde utomhuskonferensen Mitt i naturen **1-2 oktober 2015** i Noux, Esbo.

Ta del av inspirerande föreläsningar och välj mellan 45 praktiska workshopar i naturen.

På kvällen föreläser coachen Mia Törnblom om hur du kan bli en ännu bättre ledare.

Pris 150 euro för konferensen inkl. lunch, kaffe och kvällsföreläsning.

För mer information och anmälan: www.mittinaturen.fi

Frågor? Mejla mittinaturen@idrott.fi eller ring tfn 050 5249624

Finlands Svenska
IDROTT

UR EVANGELIET

”De gav alla av sitt överflöd, men hon gav i sin fattigdom allt hon ägde, allt hon hade att leva på.”

Läs mera i Mark. 12:41–44

OM HELGEN

Ansvaret för varandra

Den här söndagen har temat ”Vår nästa” och påminner om att vi har ett ansvar för varandra. Inte bara för dem som vi tycker tillhör våra närmaste och våra egna, utan också för dem som vi betraktar med skam eller förakt.

Jesu exempel uppmanar oss att göra gott mot våra medmänniskor. Att möta vår nästas blick och räcka ut en hjälpande hand är att bygga Guds rike på jorden.

RUNT KNUTEN

”Metspö, svampkorg eller burk för lingonplock kan tas med om man vill.”

Eftermiddag i naturen. Start kl. 11.15 vid S-markets parkering vid Grankulla kyrka.

11-13.9-15 **KORSET**
Guds hemlighet
KYRKHELG I KARLEBY

Ezekiel Kondo(Sdn), Elise Lindqvist(Sve), Ari Puonti, Svante Lundgren m.fl.
Seminarier, Barnprogram, Servering, Inkvartering
Tillfällena i kyrkan streamas i realtid!
www.kyrkhelg.fi
arr. Ett tiotal organisationer o Karleby sv. församling

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrback 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN CAMILLA EKHMOLM

ILLUSTRATION: MARIA EKLUND

Var finns min blick?

JAG SÅG ett videoklipp på nätet. En skådespelare som spelade hungrig gick från bord till bord på en snabbmatsrestaurang och bad om mat. Inte en enda av dem som satt och åt, delade med sig av det de hade eller erbjöd sig att köpa mat åt mannen de trodde var hungrig. Allt mannen fick var ett nej! Samtidigt gick skådespelarens två vänner fram till en hemlös man som satt i gräset och gav honom en påse med mat. En stund senare kom samme skådespelare som tidigare fram till den hemlöse mannen och frågade om han har någon mat att dela med sig av. Den hemlöse tog genast fram en hamburgare från den matpåsen han just fått och gav åt skådespelaren som satt sig ned bredvid honom för att äta.

Visst påminner berättelsen om det som beskrivs i Markusevangeliet tolfte kapitel? Jesus gör lärjungarna uppmärksamma på en fattig änka som lade ner två kopparslantar i tempelkistan. Hon gav i sin fattigdom allt hon ägde, allt hon hade att leva på. De andra gav en liten bit av sitt överflöd.

Vad är det som gör att den som har klamrar sig hårt fast vid det medan den som just inget har ger av det lilla som finns? Har de vars liv inte överöses med pryglar upptäckt något vi med trygg inkomst inte gjort? Är det egentligen vi som är de fattiga?

Det sägs att du aldrig blir helt lycklig innan du höjer blicken från din egen navel och tar del av andra människors, deras liv, deras berättelser och deras behov av din hjälp eller närvaro. Jesus ber oss se vår nästa, han ber oss visa barmhärtighet och hjälpa till där hjälp behövs. Han vet helt enkelt var ett bättre liv finns, både för den som hjälper och för den som blir hjälpt. Följ mig och tro på mig, säger Jesus. Vi har hjälp, vi har en trygg modell och förebild. Vi får sätta våra fötter tryggt i Jesus fotspår, görandes det han var mästare på, att se andra människor och bemöta människor, inte som offer, utan som den de är. ”Ty den som älskar sin medmänniska har uppfyllt lagen”.

Det är en utmaning och ansträngning att utföra goda gärningar men Gud ber oss flera gånger att inte gå förbi. Gud, hjälp oss! Hjälp oss att inte gå förbi utan berör oss i det ögonblicket vi behöver vara extra uppmärksamma och lyssna speciellt noga. Gud, ge oss förmågan och modet att göra det vi kan, med din ledning och hjälp.

Camilla Ekholm är kaplan i Sibbo svenska församling.

#bönetwitter

”Gud, led mig och påminn mig om att höja blicken, sträcka ut handen och göra det jag kan, då jag möter en medmänniska som behöver min hjälp.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Rut 1:7–11, 14–18

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 13:8–10

EVANGELIUM
Mark. 12:41–44

Fjortonde söndagen efter pingst.
Temat är ”Vår nästa”.

PSALMFÖRSLAG

538: 1-4, 9, 480, 488, 191 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Ruts bok är en av böckerna i Gamla testamentet och berättar om Rut och Noomi. Noomi var en kvinna från Betlehem som på grund av hungersnöd utvandrar till Moab med sin familj. Hennes båda söner gifter sig med moabitiska kvinnor och när Noomi efter sönernas död återvänder hem till Betlehem väljer Rut att följa med sin svärmor. För att försörja dem plockar Rut ax efter skördefolket på Boas åkrar och Noomi ordnar sedan så att Rut blir gift med Boas. Rut blir genom detta småningom kung Davids mormorsmor.

KALENDERN 28.8–3.9

DOMPROSTERIET

BORGÅ
SÖ 30.8 KL. 10: GUDSTJÄNST I KULLOBYKYRKA
Puska, teologistuderande Claus Ståhlberg, Helenelund
KL. 12: HÖGMÄSSA Wilén, Stråhlman, Söderström, lägerdeltagare.
KL. 19: KONSERT I DOMKYRKAN, Musik från Israel och Mendelssohns Lauda Sion, Kallion Kantattikuoro & Tivon Chamber Choir, dir. Tommi Niskala, Fritt inträde, program 10 €
TI 1.9: Pastorskansliet, kassa och byrån för gravvård är stängda.
ON 2.9 KL. 13: MÄSSA I TAIZÉSTIL, i Lundagatans kapell, Eisentraut-Söderström, Tollander
LÖ 5.9 KL. 11-13: NALLEKLUBBEN i KAPLANSGÅRDEN
Finnbyvägen 3. En klubb för barn från 3 år uppåt. Ingen förhandsanmälan. Lek, pyssel, bibelberättelser, sång och bön

LAPTRÄSK
SÖ 30.8 KL. 10: Högmässa i kyrkan, Stefan Djupsjöbacka, Antti Jokinen
ON 2.9 KL. 9.30: Vuxen-barn i församlingshemmet, Elin Lindroos
ON 2.9 KL. 14.15: Barnklängen i församlingshemmet, Maria Mårtenson-Antas
TO 3.9 KL. 14: Missionskretsen i församlingshemmet, Susann Stenberg

LILJENDAL
LÖ 29.8 KL. 17: Cellis i Mariagården
SÖ 30.8 KL. 12: Högmässa i kyrkan, Stefan Djupsjöbacka, Antti Jokinen
TI 1.9 KL. 10: Vuxen-barn i församlingshemmet, Gina Nyholm
TO 3.9 KL. 10.30: Öppet Café i Anngården, Gina Nyholm

LOVISA
Tvåspråkig jubileumsmässa: m.a.a. kyrkans 150-årsjubileum
SÖ 30.8 kl 11 (Obs, tiden!) i kyrkan, K af Hällström, Apajalahti, S af Hällström
4-årskalas för inbjudna: sö 30.8 kl 15 i församlingssgården
Morgonmässa: on 2.9 kl 8 i kyrkan, Blom
Rekreativdag för äldre: on 2.9 i Strömfors bruk. Start kl 11 från församlingssgården
Morgonkaffe: to 3.9 kl 9 i Tikva, avgift 1€
Utfärd till katternas natt på Högholmen: fre 4.9. Start från turisthållplatsen kl 17, tillbaka ca kl 23. Bussresans pris 10€/vuxen, 5€/barn, barn under 10år gratis. Inträdet betalar var och en själv. Anm. till kansliet 044 722 9200 senast den 31.8

PERNÄ
SÖ 30.8. Informationstillfälle: i kyrkan kl. 17 om Pernä församlingss skriftskola 2015–16.
Mässa i Taizéstil: i kyrkan kl. 18,

Minna Silfvergrén, Marcus Kallio.

SIBBO
Sibbo kyrka: Sö kl 12 mässa; Camilla Ekholm, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Dagklubbarna inleds: Må kl 9–12, Kyrkoby församl.hem. Ti kl 9–12 Söderkulla församlingssal; Isabella Munk.
Utfärd till Nilsas: Södra Sibbo Ti 1.9. Buss: Gesterby vägsäl kl 12.05, Söderkulla gård 12.10, Västerskog 12.20, Linda servicehus 12.30. Mellersta o Norra Sibbo ons 2.9. Buss: Haléns hållplats kl 12.15, S.Paipis 12.25, Matkahuolto kl 12.35 via Nickbyvägen, Församlingshemmet 12.40. Programmet börjar kl 13; andakt, kaffe och gemytlig samvaro. Kontaktperson diakonissan Ann-Lis Biström. Bussen startar hemåt från Nilsas ca kl 16, ingen avgift för bussen.
Temavecka Livskraft 6-13.9: Sö 6.9 kl 12 Mässa med medeltida tema i Sibbo gamla kyrka S:t Sigfrid. Må 7.9 kl 7 Morgonandakt i Sibbo kyrka; kl 19 Kyrkans skatter i Sibbo kyrka. Ti 8.9 kl 19 Litterär afton i Sibbo kyrka. Ons 9.9 kl 19 En kväll om kärlek i Kyrkoby församlingshem. To 10.9 kl 19 Skapa till musik i Sibbo kyrka. Fre 11.9 kl 9.30 Barnens morgon i Kyrkoby församlingshem; kl 20 Stillhetens kväll i Ljusets kapell. Lö 12.9 kl 9 Morgonlänk; kl 10.30 Brunch i Kyrkoby församlingshem; kl 11.30 Vandrings till Kantorsträsk. Sö 13.9 kl 12 Mässa och kyrkkaffe i Sibbo kyrka

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
SÖ 30.8
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Henricsson. Kören Fröjda från Sverige medverkar.
kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Terho, Lindström, Almqvist.
Må 31.8
kl. 10-11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högborgsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Wiklund.
On 2.9
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist.
To 3.9
kl. 19: Musik i Johannes, Johanneskyrkan. Knut Nystedts 100-års jubileum. Almqvist, Enlund, Fogelberg.
Ärligt om tro:
Ti 15.9 kl. 17 börjar en samtalsserie med rubriken Ärligt om tro. Samlingar varannan tisdag i Johanneskyrkans krypta i anslutning till veckogudstjänsten.
Vill du uppdatera dina kunskaper i Kyrkans tro? Stod du över när kamraterna gick i skriftskola? Deltagande i gruppen Ärligt om tro kan räknas som vuxenskriftskola.
Anmälan till Fred Lindström, 050-3800 846, fred.lindstrom@evl.fi.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Kansliet är öppet: må, ti, to, fr kl. 9–14, on kl. 12–14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
SÖ 30.8 kl. 12: högm, Forsén, Sundroos. Kyrkkaffe.
Må 31.8 kl. 18: Kvinnor mitt i livet samlas i Matteussalen.
Ti 1.9 kl. 18.30-20.30: kyrkokören övar i Matteussalen, Mimi Sundroos.
On 2.9 kl. 8.30-9: morgonmässa, Rönberg. Varje vecka i Matteuskyrkan.
On 2.9 kl. 18: MU-mässa, Matteus Ungdom -mässa, Forsén. En kort mässa med bönevandring, kyrkfika efteråt.
On 2.9 kl. 18-19: Roströsten samlas i Matteuskyrkan, 2 vån. Mera info: Mimi Sundroos, 040-584 0296.
To 3.9 kl. 12-14: halvfärdiga handarbeten, Riitakorpi.
ALPHA 2015 - ”skriba för vuxna”:
Alphakursen börjar to 10.9 kl. 17.30, anmäl dig senast 3.9 till matteus.fors@evl.fi eller kansliet 09-2340 7300. Behöver du barnvakt kontaktar du Catarina Bärnlund-Palm, 09-2340 7333. Mera info Cecilia Forsén, 09-2340 7328 och Lars-Olof Ahlfors, 09-2340 7323 eller www.matteus.fi.
Barnkörsövningar startar v. 37.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
SÖ 30.8:
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli.
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Björk, Ahlberg.
- kl. 13.30 Konfirmation: läger 2, i Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Kass, Hilli m.fl.
- kl. 15.30 Puls-gudstjänst: i Petruscentret, Vesperv. 12 A. Barnkyrka för barnen.
Må 31.8:
- kl. 19 Samtalsgrupp för män: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Stig-Olof Fernström leder.
Ti 1.9:
- kl. 10 Musiklek: i Malms kyrka, Kommunalv. 1. Musiklek för 0-4 åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Isaksson.
- kl. 10 Babyrytmik: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Musiklekstund för alla bebisar mellan 0-1 med förälder. Efter sångstunden kan man fortsätta umgås på café Topet. Ledare Liisa Ahlberg.
On 2.9:
- kl. 14.30 Petrus barnkör: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Alla barn från 5 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.
- kl. 18 Bönegrupp: på Torpet, Köpingsv. 48. Ledare Camilla Norrko.
To 3.9:
- kl. 10 Öppet hus och diakoni: på Torpet, Köpingsvägen 48. Kl. 10-14 utdelning av donerat bröd, möjlighet till enskilt samtal och bön. Ledare diakonissan Nina Nybergh.

NY SAMTALSGRUPP

Tala om tro och tvivel i Åbo

Ons 2.9 kl. 18:30 startar "Om tro och tvivel" i Aurelia. Samtalsgruppen vänder sig till alla nyfikna vuxna som gärna funderar och samtalar om kristen tro. Alla är välkomna med oberoende bakgrund, samfundstillhörighet och kunskapsnivå. Hösten 2015 och våren 2016 kommer Jesus liv att vara den röda tråden och samtalen varvas med föreläsningar av inbjudna gäster. Träffarna inleds med veckomässa i Aurelias första våning. Anmälningar och förfrågningar riktas till **Mia Bäck**, mia.back@evl.fi. Anmälan är frivillig men önskvärd.

16.30-17.30 i Pixnehallen.
Innebandy: högstadiet + äldre, startar 3.9 kl 17.30-19 i Pixnehallen.
Hjälpedarträff: to 3.9 kl 19.30-21 i Socken.

PETALAX
Utfärd: fr 28.8 till Härmä och Vörå för pensionärer och daglediga. Buss kl. 10.15 från TB.
Gudstjänst: sö 30.8 kl. 11. Englund, Brunell

REPLOT
Högmässa: Replot sö kl. 10. Snellman, Wargh.

SOLF
Gudstjänst: sö kl. 18, Ann-Mari Audas-Willman, Heidi Lång.
Föräldra-barnträff: ti kl. 9.30 i förs. hemmet.

VASA
TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa sö kl 13: Sandin, Andersson.
Kyrkorget to 3.9 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. kl 16 Försäljning, kl 17 Servering, kl 18 Gästfrihetens kyrka. En pjäs av o med Marina Motaleff, diskussion, kl 19.30 Mässa.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
Fr kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Björkman.
Sö kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall. Textläsare: Gerd Granlund, dörrvärdar: Slätkulla-Fors-Gers.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
-kl 18: Kvällsmöte för alla åldrar i församlingshemmet. Kaj Granlund, "Tro och kyrka". Servering, söndagsskola för barnen.
Ti 1.9 Samfällighetens pensionärsutfärd: till Pörkenäs. Pris 28 €. Buss: Lappfors 8.55, Esse 9.05, Ytteresse 9.15.
On 9.9 kl 18: Församlingsskåp övar i församlingshemmet, Ravall. Terminstart.

JAKOBSTAD
To 18: Nattvardsgudstjänst på finlands-svenskt teckenspråk i FC, dövrpräst Maria Lindberg. Servering efteråt.
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Salo, Östman.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka.
19: Fokus i FC. Vittnesbördskväll, Ralf Salo.
Ti 18.30: Musikskolans inledning i FC, Johansson, andakt Salo.
On Kyrkorget: i Pedersöre prosteri i Församlingscentret, Ebba Brahe esplanaden 2.
- 15.30 Mingel och materialförsäljning
- 18 Pjäsen "Gästfrihetens kyrka", Marina Motaleff, Marjorita Huldén. Efteråt diskussion.
- 19.30 Mässa.
To 9-11: Öppen dagklubb i Kyrkostrands förs.hem.
15: Anmälan till skriftskola i FC 2015-2016 för år 2001 och tidigare födda i FC.
17: Kyrkvårdarnas träff och planering i Jakobstads kyrka. Nya kyrkvårdar välkomna med.
Bibel och bönevecka 3-6.9.2015 i FC: Biskop emeritus Erik Vikström
- To 3.9 kl. 19 "Israel", Guds redskap - och problem.
- Fr 4.9 kl. 19 "Israel", som Jesus älskade - och besegrade.
- Lö 5.9 kl. 19 Det nya Israel enligt Paulus.
- Sö 6.9 kl. 12 Gudstjänst i kyrkan, pred. Biskop emeritus Erik Vikström, lit. Salo.
- Sö 6.9 kl. 16 Fokus, ekumenisk samling, i FC. "Ljus i Öster", broder Yun, Kina. Broder Yun var en av den underjordiska kyrkans ledare i Kina, lyckades fly efter svår tortyr, författare till boken "Den himmelske mannen".

KRONOBY
Ungdomarnas veneziad: lö 29.8 kl 19.30 vid Sommarh.
Gudstjänst: sö 30.8 kl 10.00, Ventin, Ellfolk-Lasén, Torgare-Spikas-Harabacka läslag

LARSMO
To 27.8 kl. 11-13 Sopplunch: i Holm bönehus.
Fre 28.8 kl. 20 Ungdomssamling: i prästgården.
Sö 30.8 kl. 18 (Obs tiden!) Kvällshögmässa: Lassila, Wiklund, sång Mats Löf. Kyrkvård: Furuholmen.
Ons 2.9 kl.18.30 Hjälpedarsskolningen:

startar i Xodus (Holm bönehus).
To 3.9 kl. 18 Nattvard vid Sandlinen: Lassila, Wiklund.
Obs! Onsdag 2.9 är kansliet stängt p.g.a. skolning.

NEDERVETIL
Kyrkokörsövning: to 27.8 kl. 19.00 i fh. Sångstund: fr 28.8 kl. 13.00 vid pensio-närshemmet, Smedjebacka.
Radiogudstjänst: sö 30.8 kl. 10.00, Store, Smedjebacka, Kyrkokören och K. Laako trumpet. Gudstjänstgrupperna medverkar.
Morganandakt: on 2.9 kl 8.30 i fh.
Kyrkorget: on 2.9 från kl. 16.00 i Församlingscentret i Jakobstad. I år är temat Gästfrihetens kyrka.
Mässa för äldre: fr 4.9 kl. 13.00, Store, Smedjebacka och Pensionärskören. Kyrktaxi kan beställas.

NYKARLEBY
Kansliernas öppettider: fr.o.m. 31.8 som normalt. Nykarleby må-ti 9-12, on 13-17, to 10-13, Munsala må o fr 9-12, Jeppo må o on 9-12.
NYKARLEBY
Sö kl 10 Högmässa: Sandvik, Ringwall, Kent Lundqvist sång
MUNSALA
Sö kl 12 Gudstjänst: Kuni, Ringwall
-kl 18.30 Lovsångskväll: fh. Antti och Helena Hämäläinen
Tornagenterna (åk 1-3) startar: to 3.9 kl 18 i prästgården
Dagklubbstart: on 2.9 kl. 9.30, prästgården
Scoutstart (åk 4-5): on 2.9 kl 18 i drängstugan vid prästg.
Församlingsresa on 16.9: Hunurjärvi och Storkyro, mera info senare, tfn 040-1470122
JEPPÖ
Sö kl 19 Kvällsgudstjänst: förs.hem, Kuni, Lönnqvist.

PEDERSÖRE
Andakt: To 17.30 i Pedersheim, Källby fridsförening
Sångkväll: To 19 på Hällsand sommarhem, Jan-Erik Nyholm & Eva Björk, Gun-Maj Näse, servering
Ungdomarnas säsongavslutning: Fr 19 på Hällsand sommarhem
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Jan Rikberg, dörrvärdar Källby
Sammankomst: Sö 15 i Flynängens bönehus, Torvald Hjulfors, tolkning
Dagklubbarna: startar vecka 36, för mera info se hemsidan www.pedersoreprosteri.fi
Familjeklubbarna: startar vecka 37, för mera info se hemsidan www.pedersoreprosteri.fi
Äktenskapskurs: i Kronoby församlingshem, sju onsdagar, start 16.9. Friskvård för par i alla åldrar. Boris & Vivian Salo m fl. Kursavgift 50€/par + delt.häfte + mat. Anmäl & mera info förs.kansli tfn 040-3100440, lena.sandberg@evl.fi (senast 9.9)

PURMO
To kl 20: Drängstugans personalmöte i prästgården.
Lö kl 10-12: Höstmarknad i Drängstugan, kaffeservering och lotteri.
Sö kl 11: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson.
Ti 1.9: Samfällighetens pensionärsutfärd till Pörkenäs. Pris 28 €. Buss: Ävist 8.30, Lillby 8.50, Sisbacka 9.00.
To 3.9 kl 14: Andakt i Purmohemmet, Johansson.
-kl 19: MariaMoment i Kyrkhemmet. Bibel-, böne- och samtalsgrupp för kvinnor, varannan torsdag. Mera info på facebook, sök på Mariamoment.

TERIJÄRV
Gudstjänst: sö 30.8 kl 10, khden, Leni Granholm
Bönehusets dag: i Kortjärvi sö 30.8 kl 14, Kristian Nyman och Bogi Nygård medv., sångprogram, Terés-kvartetten.
Kyrkorget: i församlingscentret i Jakobstad on 2.9 från kl 16
Samling för gudstjänstgrupperna: to 3.9 kl 18.30 förs.h. mat och program. Gamla och nya välkomna!

Gudstjänst i Salteriet

Söndagen den 9.8.2015 hölls en historisk Gudstjänst i Sideby. Gudstjänsten hölls i det gamla saltmagasinet nere vid Kilhamn.

Lars Lövdahl, kyrkoherde i Kristinestads församling, började tillfället med att konstatera att altartavlan - utsikten över Kilviken - var den vackraste tänkbara altartavla. Vid trosbekännelsen valde han att tala vånd mot havet. Kantor Olof Nilsson spelade orgel och frågade om det fanns några önskemål. Vi 40 deltagare sjöng sedan *Bred ut dina vida vingar*.

ar. Kyrkoherden avslutade sedan gudstjänsten genom att konstatera att måsen som flög förbi fick sista ordet.

Han lovade att det ska bli tradition att avsluta sommaren i Sideby på detta sätt.

■ KRISTIAN TEIR

KUNGÖRELSER

Helsingfors kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige sammanträder torsdagen den 10 september 2015 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 2.9.2015 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastors-expeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 17 augusti 2015
Ordförande

Gå på date med din partner!
Äktenskapskurs
Hösten 2015
Kronoby församlingshem
Mat, intressanta föreläsningar och meningsfulla övningar.
Sju onsdagar kl. 18-20.45 start 16.9. Avgift 50 €/par, deltagarhäftet 30 €/par, mat 12 €/person/kväll. Info/anmälan före 9.9 till Pedersöre förs.kansli tfn 040-3100440, lena.sandberg@evl.fi
Arrangörer: Pedersöre prosteri & Kronoby församling

FAMILJEANNONSER

Mamma, syster, kusin
Unn Harald Rancken
* 31.01.1930 Kimito
† 08.08.2015 Helsingfors
Vila i frid. Vi möts i vindens sus och blommors doft.
Tití & John
Tove
Övrig släkt o vänner
Jordfästningen äger rum i stillhet

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

20-årig nykter och rökfri, friidrottande pojke från Ingå önskar hyra en lägenhet i centrala Åbo fr.o.m. januari 2016, för 3,5 års studier till Restonom/Novia. Tel: 040-7364047 Edvin (reservnr: 0400-303022)

Skötsam ung man söker en liten möblerad lägenhet i Uleåborg p.g.a. arbete fr.o.m. 1.10. Centralt läge, också annan lösning på boende tänkbart. 050 5908045 / Pontus

UTHYRES

Radhuslägenhet 2 r+k+b uthyres i Vasa på Tallmarksvägen 20. Pris 430,- euro + el och vatten. Tel 0449729034

Fräsch, väl disponerad tvåa med kokvrå 40m2 uthyres i Munksnäs. Goda trafikförbindelser. Tel. 050-3508530 kvällstid kl. 17-21 / Susanne

2 rum+kokvrå 42m2 i Ekenäs, Björknäs. 15, 1.9.15-31.5.16 till studerande hyra 440/mån yvonne 040 8442094.

Uthyres tvåa i främre Tölö. Hyra 1000 e, 050-3099812

UTBILDNING

 öppna vid Åbo Akademi
universitetet

En ny nätbaserad grundstudiehelhet i allmän teologi (30 sp) inleds hösten 2015!

Helheten inleds med kursen Bibeln i historia och nutid (15 sp) som startar den 7 september. Såväl nya kursdeltagare som gamla bekanta är varmt välkomna. Anmälan senast 1.9.

För mera information, se:
www.abo.fi/student/allmteol

Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi och Yrkehögskolan Nova

www.abo.fi/opu

Bibellinjen 2015-16

2. Bön & själavård
3. Volontär & tjänst

Följ mig

Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby
Ansök senast 15.9 till del 2
www.kredu.fi

KREDU

Arbetar du inom barnomsorgen / barnverksamheten i Nyland men saknar behörighet? Vill du i framtiden arbeta med barn?

Bli behörig barnledare genom att avlägga Grundexamen i barn- och familjearbete!

Examen kan du avlägga i form av vuxenstudier, med eller utan läroavtal.

Kredu har utbildat och utexaminerat barnledare sedan början av 1990-talet. Vi utdimitterar kontinuerligt barnledare i hela Svenskfinland. Vi har pågående utbildning i Helsingforsregionen och har nu utrymme för flera nya studerande i gruppen. Det finns några platser också i Österbotten. Vi har gedigen erfarenhet och ett välfungerande nätverk inom branschen. Du avlägger examen med personlig tillämpning och god handledning av erfarna utbildare. **Sök nu!**

För mera information - kontakta oss
www.kredu.fi 06-788 9400

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Maria Lundström. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: MARIA LUNDSTRÖM

Namn: Maria Lundström
Ålder: 36.
Yrke och/eller titel: Skådespelare, regissör och konstnärlig ledare vid Teater Viirus.
Hemort: Helsingfors.
Favoritmat och -dryck: Starkt kryddat! Gärna asiatiskt. Vatten.
Lyssnar helst på: Är all-ätare vad gäller musik, men har en förkärlek för melankoliska ballader.
Favoritidrottsgren och/eller -lag: Är inte särskilt intresserad av idrott ... Promenader.

Rekommendera en bok! Alla Astrid Lindgrens böcker som jag läser för barnen om kvällarna.

Skulle vilja resa till: För tillfället Grekland, på grund av den ekonomiska krisen och flyktingkrisen.

Tråkigaste hemgörat: Att sortera högar med rena kläder.

Slogan, motto eller ordspråk: Carpe diem.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Maria Magdalena.

Min åsikt om frågesporter: Är inte särskilt bra på dem och gissar mig fram.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 16/25

GRÅSTENSKYRKOR I VÄSTNYLAND & PÅSTÄENDE

a) Kyrkslätt kyrka	1) Kyrkan är helgad åt St. Olof
b) Lojo kyrka	2) Det är Nylands största medeltida gråstenskyrka
c) Esbo kyrka	3) Kyrkan blev domkyrka år 2004
d) Helsing kyrka	4) Kyrkan ligger nära Kervo å
e) Tenala kyrka	5) Den medeltida kyrkan har en klockstapel från 1824

Resultat: 2/5

MUSLIMSKA TERMER & BETYDELSE

a) Salaam alaikum	1) Kamp eller Guds högsta strävan
b) Allahu Akbar	2) Gud är större
c) Insha'Allah	3) Frid vare med dig
d) Shahid	4) Vittne eller martyr
e) Jihad	5) Om Gud vill

Resultat: 5/5

KVINNLIGA MUSIKARTISTER & KÄNDA LÅTAR

a) Tori Amos	1) Cornflake Girl
b) Suzanne Vega	2) Vanishing
c) Tracy Chapman	3) The Power of Love
d) Mariah Carey	4) Fast Car
e) Jennifer Rush	5) Tom's Diner

Resultat: 2/5

SUPERHJÄLTAR & PÅSTÄENDE

a) Superman eller Stålmannen	1) Skapades av Lee Falk 1936
b) Spiderman eller Spindelmannen	2) Hans namn lär ska betyda "Vitt skinn"
c) Batman	3) Har spelats på film av bl.a. Christian Bale, Michael Keaton och Val Kilmer
d) Fantomen	4) Kryptonit är farligt för honom
e) Tarzan	5) Bland fienderna noteras Doctor Octopus och Green Goblin

Resultat: 2/5

ASIATISKA ÖAR & LAND DIT DE HÖR

a) Luzon	1) Sydkorea
b) Sulawesi	2) Thailand
c) Jeju	3) Malaysia
d) Langkawi	4) Filippinerna
e) Phuket	5) Indonesien

Resultat: 5/5

Svar:
Gråstenskyrkor i Västnyland & Påstående: a-5, b-2, c-3, d-4, e-1
Muslimska termer & Betydelse: a-3, b-2, c-5, d-4, e-1
Kvinnliga musikartister & kända låtar: a-1, b-5, c-4, d-2, e-3
Superhjältar & Påstående: a-4, b-5, c-3, d-1, e-2
Asiatiska öar & Land dit de hör: a-4, b-5, c-1, d-3, e-2

fortbildningscentrum
practicum

SKAPA DIN EGEN FRAMTID

Fortbildningscentrum Prakticum erbjuder mångsidiga vuxenutbildningar inom ett flertal branscher. Bl.a. har du möjlighet att skapa dig en framtid som närvårdare, barnledare, merkonom eller varför inte ekokosmetolog, alla viktiga yrken för framtiden. Utbildningarna är anpassade för vuxna och kan smidigt avläggas vid sidan av arbete. Läs mer om vårt utbud och våra tjänster för dig på vår webbplats

practicum.fi/vuxna

**Pappas ögon,
mammans mun.
Leendet kan hon
ärva av dig.**

© UNICEF/SLRA2013-0990/Olivier Asselin

GE EN TESTAMENTSÅVA

Genom att skriva in Finlands UNICEF rf. i ditt testamente är du med och skapar en bättre framtid för varje barn världen över.

Beställ vår testamentshandbok:

Finlands UNICEFs kundservice
tfn. 09 584 501; unicef@unicef.fi

www.unicef.fi/testamente

Insamlingsstillstånd POL-2014-12325 för tiden 2015-2018 i hela landet.

unite for
children

unicef

INKAST MONICA VIKSTRÖM-JOKELA

Renate Bauer

MIN KUSIN Annika, som bor i Tyskland, berättade i somras att det finns ett synnerligen populärt tyskt radio-program som heter Renate Bauer. Det är ett program dit lyssnarna får ringa in och berätta vad de har trott att det är man sjunger i sånger och låtar som de har lyssnat på och tyckt om. "Renate Bauer" – det var vad en kvinna ända upp i mogen ålder hade trott att man sjunger i rocklåten "I've got the power!"

Religiösa sånger är som bekant mycket väl lämpade för sådana här glada missförstånd. Vi är otaliga som har sjungit innerligt om Tryggar-ekan eller Trygga räkan, och kanske till och med fajtats med våra syskon om vilken av de här tolkningarna som är rätt. När min förstfödde för en gångs skull betedde sig väl i kyrkan trodde jag för ett ögonblick att det var mina visa ord som hade fallit i god jord. Men när vi gick hem sa Kalle belåtet: "Det var bra i dag, när alla sjöng Kalle-luja!"

Talla de här fallen handlar det om sånger som den vilseledda texttolkaren har tyckt om. Och på sätt och vis förstätt! Stämningen och intentionen i sången har burit, till och med om texten inte har varit mer än en slags ramsa. När jag sjöng om Tryggar-ekan sjöng jag om att vara trygg hos Gud. För det var det söndagsskolan handlade om (fast visst hade det varit roligt att finnas med i den där uppräkningsav barn i slutet: "Barnet Sanna, Vela, Lena!").

Men hur är det med gamla böner? Är det viktigt att man förstår vad man ber? Det är väl klart att man måste veta vad man sitter och ber om? Men varför läser man då i så många församlingar fortfarande Fader vår, som är i himmelen ... och inte Vår Fader, du som är i himlen ...? Min församling Esbo hör till dem som använder den nya versionen. Efter en tveksam övergångsperiod blev den nyare versionen min egen. Det är den jag ber om jag ber ensam. Och snubblar faktiskt lite på orden ibland när jag ber med i den version jag använde i fyrtio år.

FÖRDELEN MED gamla texter är förstas traditionens kraft. Vi vet att just så här har min mormorsmor också bitt och sjungit (fast kanske inte längre bakåt än så – vi bär ibland på en romantisk föreställning att det som för oss är den "gamla, riktiga versionen" skulle ha hängt med sen Paulus dagar). Men när vår yngsta konfirmand kom hem från lägret i somras och i bilens baksäte briljerade med allt han hade lärt sig utantill – buden, Fader vår och annat – kände jag att han på inget vis hade gått miste om något för att allt detta var formulerat på modern svenska. De begripliga formuleringarna betydde långt mera än traditionen.

Jag skulle önska att alla församlingar satsade på att bygga upp ett lager av sånger, böner och Bibelberättelser eller – citat hos de barn de möter. Helst med begriplig text, men det viktiga är att barnen känner vad de uttrycker. För när rädsla och förtvivlan slår till senare i livet – då är Tryggar-ekan en livräddningsbåt. På riktigt.

(Slutet i Fader vår har jag förresten inympat i Vår Fader – härligheten ger jag inte avkall på!)

Monica Vikström-Jokela är redaktör, författare och regissör.

"När jag sjöng om Tryggar-ekan sjöng jag om att vara trygg hos Gud."

RADBYTET MIKKO HORMIO

Kyrkan – mindre viktig än den tror

Varför går det så skrämmande långsamt att driva vidare till och med väl motiverade reformer och nya idéer i kyrkan? En orsak kan vara en missuppfattning om hur viktig kyrkan faktiskt är för finländarna.

Mitt jobb är att analysera det värdelandskap finländarna lever i. En av de viktigaste observationerna gäller vilka olika förväntningar som riktas mot den lutherska kyrkan och församlingarna. Finländarna har blivit konsumtionsmedborgare, och det märks!

Till vardags förväntar sig största delen av dem ing-

"Både när man utvecklar nya och gamla former gäller det därför att utgå från att folk i dag vill veta exakt vad de får."

enting alls av kyrkan. Drygt hälften av dem ser kyrkan som en serviceproducent bland många andra, inget mer. Den erbjuder barnvårdsservice, musikservice, begravningservice och julservice. Värdelandskapet rubbar den inte, av vilken uppfattning kyrkans inre krets än må vara om det.

Kyrkans betydelselöshet förklarar i hög grad varför initiativ från kyrka och församling inte väcker gensvar bland befolkningen och även varför reformer går så oändligt långsamt.

Man har glömt att kyrkan i sig själv inte är särskilt viktig. Allt mer sällan använder folk kyrkan för kyrkans egen skull. I stället är de konsument, som fattar sina beslut enligt den nytta de får.

Det fenomen som gäller kyrkan, gäller i lika hög grad till exempel idrottsföreningar och andelshandelslag.

Både när man utvecklar nya och gamla former gäller det därför att utgå från att folk i dag vill veta exakt vad de får. Det måste också sägas

explicit, vare sig det handlar om evigt liv eller kvalitativ barnvård.

Långt innan den nuvarande penningbristen slog till borde kyrkan ha slutat bygga nya lokaliteter. Kontakten med människor skapas fysiskt och andligt, mitt i den vardag folk lever i. Det är lättare att själv flytta på sig än att bjuda in andra till de inre kretsarna.

Förändringen mot en större smidighet och snabbhet kräver målmedvetet arbete bland kyrkans professionella medarbetare: i tanke, utbildning och ämbetsstrukturer.

Mikko Hormio är utbildare i Jäsen 360°-teamet

TRO SPLITTRING

Tänk på det som bygger upp

Det är tråkigt att se hur den kristna kroppen spjälks upp av åsiktsläger, som är fallet i vår tid. Samtidigt verkar det som om tonen i debatterna blivit allt hårdare. Att åsikter om vissa bibliska frågor förändras verkar vara någonting vi får leva med. Att schismer uppstår inom kristenheten är heller ingenting nytt. Historien visar att både lutherdomen på 1500-talet och väckelsekristendomen på 1700-ta-

let uppstått genom nya tankar och nya värderingssätt. Konfrontation med förändring och nya tider har alltid varit skrämmande, särskilt om man upplevt att någonting man hållit för heligt plötsligt blivit förbisett eller ställt i fel dager. Då är steget att gripas av rädsla, bli defensiv och skriva förhastade ord heller inte långt borta.

Viktigt är att vi kristna i ljuset av allt detta påmin-

"Konfrontation med förändring och nya tider har alltid varit skrämmande."

ner oss själva om grunden i kristen omsorg: att möta varandra och medmänniskorna så gott vi kan. Vår vandringen på jordelivets villkor är någonting vi al-

la delar, och någonting som förr eller senare tar slut för oss allesammans. Vi borde fokusera på Kristi förmåga att läka och upplysa, hellre än på det som skingrar oss i åsikter och vilja. "Vi skall vara och en tänka på vår nästa, på vad som är gott och bygger upp" (Rom 15:2).

TORBJÖRN ANDERSSÉN
Bennäs

NATIONALISM FINLAND

Det finns en god nationalism

I sin iver att utpeka nationalismen som ond glömmar Patrik Hagman (KP nr 32) att det finns en god nationalism som sedan gammalt varit en del av den kristna traditionen i vårt land. Det är en nationalism som är en motsvarighet till sund självkänsla och som bygger på kärleken till det egna landet. Utan den hade Finland inte funnits som självständig nation.

Världens olika nationer ses av den goda nationalismen som en del av Guds goda skapelse i all dess mångfald. Den egna nationen är en Guds gåva att i tacksamhet förvalta på bästa sätt och försvara i händelse av krig. Den goda nationalismen är förvisso inte radikalpacifis-

tisk, eftersom man räknar med att det finns rättfärdiga krig i självförsvar, men inte heller aggressiv och imperialistisk. Den är demokratisk och respekterar alla länders rätt att existera på lika villkor.

Att som Hagman påstå att den finländska nationen aldrig har existerat är både historiskt osant och kontraproduktivt. Det brukar sägas att den som inte älskar sig själv inte heller kan älska andra. Hur skulle en nation som förnekar sin egen rätt att finnas till kunna bjuda på sig själv och välkomna främlingar?

ANNA LINDÉN
Åbo

Nu reser vi tillsammans!

Norden och Baltikum:

- Höstlov i Stockholm med teater 15-18.10
- Loppis/Fyndmarknad i Arcushallen, Luleå 23-24.10
- Spa-resa till Tervis, Pärnu 25-31.10
- Weekend i Tallinn – höstmarknad 6-8.11
- Dansgala på Hotell Hallstaberget, Sollefteå 7-8.11
- Danskyrning på Viking Grace 11-12.11
- Shopping på Gekås, Ullared 12-15.11
- Hantverksmässan i Tammerfors 13.11 & 14.11
- En dag i Stockholm med teater 20-22.11
- Weekend i Umeå (Mia Skäringer-föreställning) 12-13.12
- Operan Trollflöjten på Åbo Svenska Teater 19-20.2.2016

På vår hemsida finns info om hela vårt utbud av resor!

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Nykarleby 020 7815 360

www.ingsva.fi

Ingves & Svanbäck

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

FINLAND RASISM

"Vi måste sluta se rasism som ett problem för dem som kommer hit. Rasism är vårt problem."

Anu Koivunen skriver om hur svårt det är att diskutera rasism i Finland i HBL 21.8.

ARBETE EKONOMI

Produktivitet eller hållbarhet

Andrew Simms skriver i The Guardian om produktivitet i förhållande till jordens begränsade resurser.

"Utöver frågan om hållbarheten i vår obehållbara strävan efter ökad

produktivitet, finns det en större utmaning. För att rättvist kunna dela på anställningsförmåner i en värld med begränsade resurser behöver vi fler människor som arbetar, troligen med kortare arbetsveckor, och som producerar mindre grejer."

Köp någon av dessa CD:n så får Du 10 stycken kort gratis

Bäst är att sjungande gå, Vad gränslös kärlek
15 sånger, även bara musik

CD 20,00€

Resa i natten, Ett ljus jag ser på andra sidan bron,
19 sånger

CD 20,00€

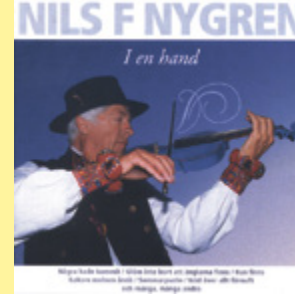
Han är min sång och min glädje, Gyllne morgon
15 sånger flera solister

CD 20,00€

Du är ljus och jag är din, Aldrig ensam mer.
15 sånger

CD 20,00€

Han finns bakom molnen ändå, Glöm inte bort att änglarna finns.
2 st. CD skivor

CD 20,00€

En ny skön sång, En vänlig grönskas rika dräkt
22 sånger

CD 20,00€

BILLIGA BÖCKER

Pris förut 18,90€
NU 10€

Pris förut 16,80€
NU 10€

Pris förut 24,70€
NU 10€

NYA BÖCKER UTKOMMIT

Bokens innehåll är den inspirerande livsberättelsen om en framgångsrik och drifrig 24 årig kvinna som lämnade sitt jobb, sålde allt och flyttade till Haiti ensam, på ett tilltal från Gud.

Inb. 216 sidor
 25,00€

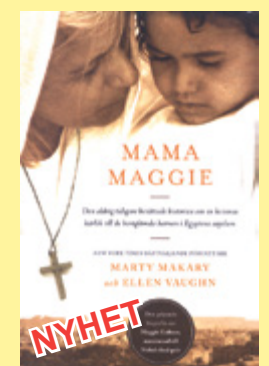
Lasarus - mannen som Jesus uppväckte från de döda i ett av de kanske mest spektakulära mötena med den levande Frälsaren som nedtecknats i Bibeln. Läs den spännande berättelsen.

328 sidor
 25,00€

Jag upptäckte att det på hjärtats våglängd fanns möjlighet att enkelt lyssna in och höra Herrens röst. Bokens indelning i veckoläsning med bibelord som styrker och förklarar tilltalen.

Inb. 225 sidor
 23,50€

Utan Mama Maggies kärlek, utstrålning och outtröttliga praktiska insatser skulle tusentals liv ha blivit ett helvete på jorden. Vad drev denna kvinna att lämna sin eleganta livstil och sitt liv som affärskvinna och universitetsprofessor?

Inb. 250 sidor
 29,50€

MOLPE PAVILJONG

Söndag 6 september kl 14 allsång från 13.30

Kristen Dragspelsfestival, Tro, Hopp och Kärlek
Lisbeth och Jan-Erik Wenman, Rolf Sjöbacka, Torolf Prost, Sven-Erik Syrén. Servering, bokbord, fritt inträde.

Kom och SE vad Ni får denna gång gratis
Ingves Svanbäck buss fr. Nykarleby torg 11.00 Munsala 11.10 Oravais ABC 11.30, Maxmo Klemetsgårdarna 11.45, Vasa Stadshus 12.05 Yttermalax HVC 12.25.

Pris tur&retur 30€/pers. från Vasa 20€, från Malax 10€
Ring Syrén senast 4 september tel. 050-301 6598

Alla Hjärtligt Välkomna!

Arr. BB-Team

Alla Tiders kortpaket

40 stycken enkla kort. Grattis, barn, djur, tänkvärda ord, bibelspråk samt 5 stycken dubbla kort

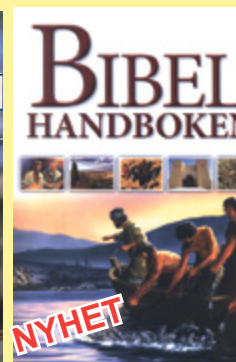
Efter ett tjugosju år långt äktenskap är Marilyn Anderson trött på att spela rollen som den perfekta hustrun. Hennes man Jim är en framgångsrik affärsman som ger henne allt hon behöver - ett vackert hem i ett exklusivt område, den ekonomiska friheten av att kunna vara hemmafru och en avundsvärd samling av ägodelar.

342 sidor **25,00€**

Boken du håller i din hand är en öppen hjärtlig bok. Med finkänslig integritet skildras kärlek, saknad, tro och glädje över att ha fått uppleva det finaste som två människor kan dela genom ett liv tillsammans.

Inb. 208 s. **22,00€**
 Paul Salos bok

Fullspäckad med fakta om alla böcker i Bibeln. Frågor och svar som förklarar många av Bibelns mysterier. Få reda på vilka som skrev Bibeln - och varför. Upptäck syftet med varje bok i Bibeln.

Inb. 232 sidor
 26,90€

Berättelsen bakom den välkända dikten. Dikten "Fotspår" har berört och inspirerat en hel värld. Den skrevs 1964 av Margaret Fishback - en ung kvinna som sökte efter vägledning när hon stod vid en skiljeväg i livet.

Inb. 140 sidor
 19,90€

Värde 55€ Ditt pris 22€

Sänd in din beställning till **Sven-Erik Syrén's förlag, Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo tfn. 06-345 0190, 050-301 6598, sven-erik.s@hotmail.com**

Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____

10 dagars betalningstid, faktura kommer med.

Följande trevliga askar med tänkvärda kort, mycket omttyckta:

Ask med 60 kort med tänkvärda texter
9,90€

60 kort med bibelverser
9,90€

60 kort med texter om kärlek
9,90€

60 kort av Rofyllda ord
9,90€

Höstmarknad vid Klemetsgårdarna i Maxmo 12 september kl. 11-15

En tjuv bröt sig in i ett hus och började i miokret samla tjuvgods i sin säck då han plötsligt hörde en röst: "Jesus ser dig!" Tjuven titade förvånat upp, men fortsatte tills den konstiga rösten hördes igen: "Jesus ser dig!" Tjuven tänkte lampen för att se vem det var som talade. Till hans lätttråd visade det sig vara en papegoja. - Vad heter du? Frågade tjuven. - Moses, svarade papegojan. - Vilken idiot kallar sin papegoja för Moses? Frågade tjuven. - Samma idiot som kallar sin rottweiler för Jesus, svarade papegojan.